

LAUSUNTO

JHL/LA/095/2025

Valtiovarainministeriö ja sisäministeriö
kirjaamo.sm@gov.fi

Viite: VN/18970/2024

Julkisten ja hyvinvointialojen ammattiliitto JHL:n lausunto alueellisen varautumisen yhteistyön ja tilannekuvatoiminnan kehittämishankkeeseen ja Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan valtioneuvoston asetukseen

Alueellisen varautumisen yhteistyön ja tilannekuvatoiminnan kehittämishankkeessa on selvitetty ja arvioitu, miten varautumisen alueellista yhteistyötä, koordinaatiota ja alueellista tilannekuvatoimintaa ja siihen liittyvää valtion tilannekuvatoimintaa tulisi uudistaa niin, että se tukisi häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallintaa mahdollisimman tehokkaasti sekä valtion, kuntien ja hyvinvointialueiden, että muiden alueilla yhteiskunnan kriittisiä toimintoja ylläpitävien kannalta.

Lausuntopyyntö pitää sisällään kaksi erillistä lausuntopyyntöä: 1. Alueellisen varautumisen yhteistyön ja tilannekuvatoiminnan kehittämishankkeen raportti sekä 2. Lupa- ja valvontavirastoa koskeva valtioneuvoston asetusta; alueellisten valmiustoimikuntien kokoonpano, joka tarkoittaisi valmiustoimikuntia koskevaa sääntelyä.

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa seuraavaa:

Valmistelu on ollut kapeaa huomioiden sen, että lausuttavalla asialla on erittäin keskeinen asema kokonaisturvallisuusmallissa.

1. Hyvinvointialueiden rooli alueellisina valmiuskokonaisuuksina jo lainsäädännönkin pohjalta on ohitettu. Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukset, joita on viisi,

tuottavat nyt jo tilannekuvaa erilaisista tilanteista. Yksi niistä tuottaa valtakunnallista tilannekuvaa. Miten kaikki tilannekuvaa tekevät viranomaiset ja muut tahot (esim. kansainväliset yritykset) on huomioitu kehittämishankkeessa? Tämän arvioinnilla säästetään euroja ja ei lähdetä tekemään uusia tilannekuvaan luovia enteittejä.

2. Lausuntopyyntö on lähetetty vain osalle kokonaisturvallisuudessa mukana oleville tahoille.
3. Nykyisessä turvallisuustilanteessa valtion rooli turvallisuudessa ja varautumisessa korostuu, vaikka alueellisen ja paikallisen tason varautumisen kehittäminen edellyttää alueellisen omistajuuden. Hyvinvointialueiden rooli on hyvä ottaa valmiusfoorumipohjaksi ja varautumisviranomaisten yhteensovittajaksi (mm. pelastus, sote, kunnat, teollisuus ja yritykset, puolustus, poliisi, raja, henkilöstöjärjestöt, kansalaisjärjestöt).
4. Johtamisjärjestelmän on oltava selkeä Valtioneuvoston ja alueellisen sekä paikallisen varautumisfoorumin välillä. Varautumiskokonaisuuksissa on oltava kiinteä puheenjohtajuus, jotta asioilla on omistajuus ja jatkuvuus.
5. LVV:n on varautumisen kysymyksissä keskittyvä varautumien tukeen esim. valmiusharjoitusten ja maapuolustuskurssien järjestämisen kautta, jotka jo tänä päivänä tuottavat lisäarvoa alueelliseen kyvykkyyteen. Valtion esittämä varautumisen yhdenmukaistaminen ei edellytä valmiustoimikuntien roolin korostamista, vaan se on tehokkaasti toteutettavissa hyvinvointialueiden toiminnassa. LVV:n tehtäviin ei ole sovitettavissa alueellisen varautumisen yhteistyöryhmien yhdenmukaistamista, koska tietopohja, jolla ennakointityötä ja varautumista toteutetaan, on aluetasolla erityisesti hyvinvointialueilla. Varautumisen on nojattava tietoperusteiseen johtamiseen. Yhteistoiminnan koordinaatioon ei näytä oleva LVV:n rakenteen aikana parempia edellytyksiä kuin aluehallintovirastojen aikana, jolloin koordinaatiota ei pystytty tuottamaan.
6. Lausuntopyynnön aiheessa on selkeytettävät johtamisjärjestelmää koskien Valtioneuvostoa, hyvinvointialuetta ja LVV:tä. Valtion, alueellisen ja paikallisen yhteistyön on toimittava sujuvasti yhdessä eri viranomaisten kanssa. (varautuminen, tilannekuva, operaatioiden johtaminen).

7. Kuntien roolia tilannekuvaajina on selkiytettävä. Kunnilla on vastuu kuntalaisten hengestä ja terveydestä.
8. Valmiusorganisaatioissa henkilöstön edustus on oltava mukana kaikissa tasoissa. Henkilöstöjärjestöillä on vahvaa osaamista oman ammattinsa ja työtehtäviensä tilanteista varautumisessa. Ilman henkilöstöä ei varautumissuunnitelmat tule todeksi. Lisäksi he viestivät asioista sovitun mukaisesti jäsenillensä.

Helsinki 13.11.2025

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Håkan Ekström
puheenjohtaja

Mari Keturi
toimialajohtaja

Lisätietoja:

Yhteiskuntasuhteiden johtaja Päivi Niemi-Laine
paivi.niemi-laine@jhl.fi

